

מסורת הש"ס ר"מ המזבח פרק שלישי מדות ר"מ לו. עין משפט
נר מצוה

(א) וזכרים סב; (ב) [ענין זה]
 (ג) [עירובין ב.]; (ד) [ארבעים ורחבו עשרים]
 (ה) עירובין ג, (ו) 5"ל אר.
 [ע"כ,] (ז) [כתבו מוס' גיטין ו.
 ד"ה עתרות וכו' בשם הגאונים
 פ' כעין כיפות מזהבות
 שגושין בחלוות] (ח) תמיד כט.
 [מולין 5:] (ט) ג"א ללחא, (י) ג"א
 בלחך,

תורה אור השלם

1. וְאֵלֶּה מִדּוֹת הַמִּזְבֵּחַ
בָּאֵמוֹת אִמָּה אִמָּה וְטֶפֶחַ
וְחִיק הָאִמָּה וְאִמָּה רֹחֵב
וּגְבוּלָהּ אֶל שְׁפָתָהּ סָבִיב
וְרֹת הָאֶחָד וְזֶה גֹב
הַמִּזְבֵּחַ: יִחְזָקֵאל מִגַּי
2. וְהָעֶשְׂרֹת תִּהְיֶה לְחֵלֶם
וּלְטוֹבִיָּה וְלִידִיעָה וְלִחָן בֶּן
צְפַנְיָה לְיֹזְבֶד בְּהִיכַל
יְהוָה: זְכוּרִי וַיֵּד

צ׳י' הרא"ש

[illegible]

ומביא חצנים מפגומות וכו' חזו סובב
א' אמה ומביא חצנים וכו' חזו סובב
ג' אמה וגוביא אמה חזו מקום והקינו מוקס
האלו מוצאים לורות בנפס לורין לורין
מניירו כמו שיעדתי להוסיף ביאור.
זה הוא לורת המוצא (ח). ועשה
אשכנז לדקדק במדותיו כבר אמרו שכל
האמות המוכרות במדינה היא אמה
בגינות והיא בת ו' טפחים ובכר זכרתי
בפי"א ממנחות שאמות מוצא הזהב
וקרן המוצא והסובב והיסוד היא באמה
בת ה' טפחים ושאר אמות המנחות
באמה בת ו' טפחים כך באה בקבלה
וראיה לזה מייחוסות כשאמר ואלזה
מדות המנחה במדות ג' שהיא אמה
שתי מדות באמות יכול יהא כולם באמה
אחת בת ה' טפחים מ"ל באמות אמה
אמה וטופסו שמהא ימירה על חצירה
טפה כאלו אמר שקלנו מורדין באמה
קטנה וקלנו מורדין באמה ועשה
והעולה בידינו מן הש"ס בהאי אחר

[illegible]

וכבש הוא המענה שעונים עניו נחוצה לפי שאין בו מעלות שגא' לא תעלה במעלות על מזבחי אצל יורד ומתמעט ועולין בו כדרך שעולין זהר וזורחו דומה לזורה שקורין בעלי הגדסא ובלשון ערבי אלמנשור בשוה והיא אורח שיפועו ל"

בִּיא מִלֶּבֶן כ"ח עַל כ"ח וּגְזַהֵר
מִמֶּרְכָה וּמִבִּיא מִלֶּבֶן אִמָּה עַל
כֵּן לְכָל קֶרֶן וְאֶע"פ שֶׁהַדְּבָרִים
יֵיּירוּ בְּחוּשִׁים עִם כָּל זֶה אֲנִי

המזבח פרק שלישי מדות

אמה ורוחצו י"ו אמה כמו שז' לגמרי תחשבו אותו צעורה ו מפון לדרוס ל' אמה וממזרח הסמוך לקרקע עד ראשו שא"י

ב * ובקרבן מערבית דרומית היו שני נקבים כמין שני חוטמין דקין שהדמים הניתנין על יסוד מערבי ועל יסוד דרומי יורדין בהן ומתערבין באמה ויוצאין לנחל קדרון: ג * למטה ברצפה באותו הקרן מקום היה שם אמה על אמה וטבלא של שיש וטבעת היתה קבועה בה שבו יורדין לשית ומנקין אותו ו⁶ וכבש היה לדרומו של מזבח ל"ב על רחב ט"ז ורובוה היתה לו במערכו ששם היו נותנים פסולי חטאת העוף: ד * אחד אבני הכבש ואחד אבני המזבח מבקעת בית כרם וחופרין למטה מהבתולה ומביאים משם אבנים שלמות שלא הונף עליהן ברזל שהברזל פוסל בנגיעה ובפגמיה אוכל כל דבר ⁷ נפממה אחת מהן היא פסולה וכולן כשרות ומלבנים אותן פעמיים בשנה אחת בפסח ואחת בחג וההיכל פעם אחת בפסח רבי אומר כל ע"ש מלבנים אותן במפה מפני הדמים לא היו סדין אותן בכפים של ברזל שמא יגע ויפסול שהברזל נברא לקצר ימיו של אדם והמזבח נברא להאריך ימיו של אדם אינו בדין שיונף המקצר על המאריך: ה * וטבעות היו לצפונן של מזבח ו' סדרים של ד' ד' ויש אומרים ד' של ו' ו' שעליהן שוחטים את הקדשים בית המטבחיים היה לצפונן של מזבח ועליו שמנה עמודים ננסין ורביעין של ארז על גביהן ואונקליות של ברזל היו קבועין בהם ושלושה סדרים היו לכל אחד ואחד שבהם תולין ומפשיטין על שלחנות של שיש שבין העמודים: ו * הכיור היה בין האולם למזבח ומשוך כלפי הדרום * בין האולם למזבח כ"ב אמה * וי"ב מעלות היו שם רום מעלה חצי אמה ושלחה אמה אמה *אמה ורובד ג' אמה אמה ורובד ג' והעליונה אמה אמה ורובד ד' רבי יהודה אומר העליונה אמה אמה ורובד ה': ז * פתחו של אולם גובהו ⁸ (כ' אמה ורחבו מ' אמה) וז' מלתראות של מילת היו על גביו התחתונה עורפת על הפתח אמה מזה ואמה מזה שלמעלה ממנה עורפת אמה מזה ואמה מזה ואמה מזה נמצאת העליונה ל' אמה ונדבך של אבנים היה בין כל אחת ואחת: ח וכלונסות של אבן היו קבועין מכתליו של היכל לכתליו של אולם כדי שלא יבעטם ושרשרות של זהב היו קבועין בתקרת האולם שבהן פרחי כהונה עולין ורואין את העמדות שנאמר ⁹ והעמדות תהיה לחלם ולטוביה ולידעיה ולחן בן צפניה לזכרון בתיכל ה' גפן של זהב היתה עומדת על פתחו של היכל ומודלה על גבי כלונסות כל מי שהוא מתנדב עליה או גרגיר או אשכול מביא ותולה בה א"ר אליעזר ברבי צדוק מעשה היה ונמנו עליה שלש מאות כהנים לפנותה:

הדרן עלך המזבח

אמה ואורך משיכת שטחו צורך ל' מכלל השלשה דברים כמו שאמר

ר"מ לו.

וְחָזוּ הָיָה לְעוֹרָתָהּ (י) וּבְשִׁתְרָתָהּ לְנִיירוֹ בְּשִׁלְכָן
 ס' הַמּוֹצֵחַ וַיְהִי הַמְרַחֵק שֶׁמְחִיזֵק הָעוֹרָה
 מֵעֵרֶב י"ו אָמָּה וְאֵם תִּמְשֹׁךְ חוּט מִקְצֵתוֹ
 קֶרְנוֹת הַמּוֹצֵחַ יִהְיֶה ל"ב וְאֵלֶּי הַרְבֵּיתִי לְדַבֵּר

כצדדים קטנים יותאין מן הכדש שצין
פוינס ליסוד ולסבב מוזדלין מן המוצה
כמלא גומא. ומ"ש ורצונה הכדש
למעבר. יראל. מועד הכדש הימה
ככש עזמה גומא שמשליין זה
פסולי חטאת העוף אמר בתוספתא
רצוחים חלון הימה שם במערה הלה
כש אמה על אמה פסולי הימה
נקראת שש זורקין פסולי חטאת
ה[ה] העוף עד שמעובר לזרע ויואל
לזית השריפה: ד' לפי שזכר שאיו
מנגבים אותו במפה אמר שהעטם
שמחמתו אסור להחליקו בכלי החליקה
הוא רדידה של ברזל שמחלקין בו
הבזחל הכותלין ונקראת כפי' מירלה
שמה יגע הברזל בצנני המוצה ואח"כ
הגיד הרחמת השם ימצק לו ההרשקה
הכזר הגדולה ואמר שמדור ובי:
ה' זכר ביארנו שמסכת תמיד שאלו
מוצותיו הן עזמה ימיון ה' העטם

בקרקע לאסור צהר רגלי הצהמה צשעט
שמיטה וזמקליות המלגות ושולמות של
שש. היו שם וזה ש' ידוע מתוך [מה]
הקדמות צכדו וז' סדר רכונות הציבור
קדיש קדיש שמיטתן צלפון ולפיכך קצוות
הטבעות צלפון וכן בית המטבחיים:
ו' אלו הי"צ מעלות. כבר צירנו אותם
דברנו עליהם במקומותם. אחר כך אמר
שכותל האולם הייט צניו כסדר זה והוא
שמה' א' מנוה הכולל לצדדי
חלק וזה כשאר הכתלים אח"כ צנין צולט
מהכותל צנין כזאורה גבוה' אמות אח"כ
מחיצת אמה ג"כ ויוא צנין והוא הנקרא
רובד וז' כל צניו אמה ורובד שלש וצמקין
הוא אומר כהן כותל רובד שלש ומחיצת
אמה צכותל ורובד שלש עד שהיו אלו
צולטין כזאורות וכזאורה העליונה הימה
צו ד' אמות וז' היה סובב ההיכל כמו
שצטבר פקד וז' מליחך הימה צורת
הכותל צו (ויא): ו' פתחל. הקורא
המפותחת צבה חופצין צורות ודמיונות
והוא שקורין לה הצנאים צלפון ערבי
מקרגיין ואומר צמערב מקרגיין וכבר
זכרנו זה צעירוצין וזכמניה קורין אותה
ומלמרה וקרוצן צלפון המשנה למלמרה.
ומילא. הוא שם למיין הקירות צכני
הפיחות זה או שם לצניין והוא הנקרא
מקרגיין ואמר עוד שהמעשרה של צנאים
הימה צין כל מלמרה ומלמרה ואע"פ שכל
אחת עופט " צבוקר כמו שאצני עכשיו
הימה גס כן כל אחת יואלת על האחרת וזה
היו כולם צשטת אחד עד שהם מגיעות
צפתה האולם כמיין דבר צולטת כמו שהוא
מפורסם צצנינים הדגולים וזו היא הצורה
(יב): ח' כדי שלא יצטט. פירוש כדי שלא
יטה הכותל צמנעל צרו גובה. ולפיכך
עשו משענות נמשחין כן כותל האולם עד
כותל ההיכל שישען כל אחד משמהיין על
חצירו. ועשו צורת גפן של וצב על פתחו
של היכל. להצטרך כגפן לפי צכנסת צצמנעל
נמשל לגפן כמו שהוא מפורסם צצמנעל
וכל מתגדד וזה להיכל ר"ל להוציא
הוצב צעמנו צתפארת ההיכל לפי שהיה
כולה מנופה וצב עושה מאותו השעור
צמתגדד צמות. ומה שאמר אז שצכר.
ומליין אמות דמה. ומה שגרינו על שם צות
כהני. הוא דרך צומח אצל ר"ל צות
היו מתקצצים עליה צצים ו' וכבר עלה
צכן מה שהיה צריך לכהני צצים
לצלטלה וזו היא שדברו צה לשון הצאץ
צפ' שני ו' ממדות: הדרין עלך המזבח

עין משפט
נר מצוה

א מ״י פ״ב מהל' בית
הבחירה הלכה יא:
ב מ״י שם הלכה יב:
ג מ״י שם הלכה יג:
ד מ״י שם פ״א הל״ד:
ה מ״י שם הלכה טו:
ו מ״י שם פ״ה הל״ד:
ז מ״י שם פ״א הל' י:
ח מ״י שם פ״ה הל״ב:
ט מ״י שם פ״ו הל' ד:
י כ מ״י שם פ״ד הל״ח:

יטה מקובצת

ופגימה בכל דבר כן
 חסד עיוורין בער פגם:
 גבהו ארבעין ורחב
 חוים עיוורין דף ב ע"א:
 באמות אמה אמה וטפח
 רז ("ב") [בבא מציעא]
 וספחא דכלים שיהא:
 דרומית אמה מן:
 חטאת הדוף עד: [ז] על
 זכר וכלי ועל חית
 לטלה נרשם עליהן ק
 ורות כי לפ"ד ראוי
 חקו: [ז] שני ממדים חית
 ממודת נמחק:

פי' הרא"ש (המשך)

[illegible]

(א) צ"ל שם: צ (צ"ל כלה: ג) בוצחים שם נט. הג"י מכלים:

ספולות ובהם לא המוכח שכן: **לכנינו אתו פרעם כעננת**, שסיון אתו רשע ואת קא מוסין אבנן וכתבין ד'יה א' קדושין' (א' קדושין כ"ד) **והשיל ואין לוידר בדיבד מוטס וואו לא מקיץ מוסין אבנא דהא מרנן** ש' כ'מסין ערן ד'יה א' קדושין' (א' קדושין כ"ד) **והיוון מכיסין דהיכל ליעבד למתב עפ' קא מוסין אבנא אלמא** מ'יעוט ש'יך ד'יה חוספת ערן ור'ל ש'תמוכה ב'יכל לדחיות ג'גול ד'ע ש'יש ד'מארנין כ'פ קדושין' ערן [צ"ב] **והואר ד'ר כ'סין ערין ח"ק ע' כרחק קדושין אל כעני כ'סין ואל הוספי' ע' המוכח ושעאל ש' א'מא א'ל לחוסף ע'לי א'ין ח'ק מ'קלפן ח'סר הישן: ור'בי כ'בן ד'בכ ע'ש ח'ו **לכנינו איתור**, אל כ'סין א'ל מכ'ס מדרחין איתור: איתור **ח'ין ח'ין איתור בכ'סין**, ש' (סד) א'תור לח'ק: כ'י כ'ר'י. אלא אומנות ששחין כ' המוכח אלא כ'פ כ'ן ע'ין ח'ין איתור: **והנכותה ח'ין לצ'ענ'ש** ש' מוכ'ה. ד'ר קדושין ש'יתחן כ'פ'ל ח'ו איתור השבעת ע'גולה אלא כ'מן ח'צי טבעת וראש אחד מחובר ברצפה ועולה ויורד מכוסר חבורה ונתון איתור בהמכה בטבעת וחתוב ראש השבעת בקרקע: **ד'סרי**, ח'ו אצל ח'ו ממערב למורח וכלל ד'ר ח'ו צ'מפון קדושין טבעת א'ל לכל משמר ומשמר לכ'י ש'משרות: **ד'סרי**, וכלל ד'ר ח'ו טבעת **ש'עלין ח'וש'ת' א' ח'קדושין**, כ'לם ע'ן ד'רן ח'ו המכ'סין. מ'קום ש'חיה ח'וש'ת וד'ש'ת ח'וש'ת**